

**Tổ chức sáng kiến hỗ trợ Ngư dân quốc tế (ICSF)  
và Quỹ phát triển bền vững (SDF)**

**Tuyên ngôn của IYAFa Châu Á**

**Hội thảo Châu Á: IYAFa 2022-Tôn vinh nghề cá quy mô nhỏ bền vững và công bằng**

**8 tháng 5 năm 2022, Bangkok**

*Chúng tôi, đại diện của các hiệp hội nghề cá quy mô nhỏ, các hợp tác xã, công đoàn, các tổ chức cộng đồng và các tổ chức phi chính phủ đến từ 11 quốc gia Nam và Đông Nam Á<sup>(1)</sup>, những nơi chiếm gần 30% sản lượng khai thác thủy sản toàn cầu (trên vùng biển và trong nội địa) và gần 45% tổng số ngư dân thế giới;*

*Đã tổ chức họp tại Bangkok, trong khi thực hiện nghiêm ngặt các nghị định thư và quy định về phòng chống COVID-19. Hội thảo diễn ra trong năm Quốc tế Nghề cá và Nuôi trồng Thủy sản (IYAFa), vốn được tuyên bố bởi Nghị quyết 72/72 của Đại hội đồng Liên Hợp Quốc, đánh giá cao vai trò đối với sự tham gia của các bên liên quan tới nghề cá quy mô nhỏ trong xây dựng chính sách và chiến lược quản lý nghề cá và Hướng dẫn Quốc tế về Đảm bảo Nghề cá Quy mô Nhỏ Bền vững trong Bối cảnh An ninh Lương thực và Xóa đói Giảm nghèo (Hướng dẫn SSF);*

*Tuân thủ các nguyên tắc hợp tác khu vực và quốc tế cũng như sự hợp tác giữa tất cả các hình thức tổ chức hỗ trợ nghề cá quy mô nhỏ, cùng với việc tham vấn và tham gia vào tất cả các hoạt động phát triển có ảnh hưởng đến vùng đất hoặc vùng nước mà cộng đồng nghề cá quy mô nhỏ quan tâm;*

*Tôn vinh các kỹ năng và kiến thức của các ngư dân và người nuôi trồng thủy sản quy mô nhỏ trên biển và trong nội địa;*

*Nhận thức được sự liên quan của nghề cá quy mô nhỏ, trên biển và nội địa, trong bối cảnh an ninh lương thực và dinh dưỡng, xóa đói giảm nghèo và di sản văn hóa;*

*Nhận thức được vai trò quan trọng của phụ nữ đối với sự phát triển toàn diện của nghề cá quy mô nhỏ;*

*Quan tâm đến việc mất quyền sở hữu theo phong tục / truyền thống của người dân bản địa và người làm nghề cá quy mô nhỏ đối với các vùng nước và đất đai dùng để sinh sống, sử dụng ngư cụ và chế biến/ tiếp thị cá (đặc biệt là đối với phụ nữ), bao gồm cả việc làm khô cá. Việc mất quyền như vậy xảy ra do: hoạt động cải tạo/chuyển đổi đất đai cho các hoạt động liên quan đến du lịch; các đặc khu kinh tế; dự án bất động sản; đường thủy; nuôi trồng thủy sản ven biển, các trang trại điện gió và nhà máy điện; phát triển cơ sở hạ tầng, bao gồm cảng; tái định cư bắt buộc với các gia đình ngư dân; và sự bản địa hóa của những ngư dân để làm công ăn lương hoặc lao động hợp đồng trong các trang trại nuôi cá và các hình thức thiết thời khác;*

*Quan tâm hơn nữa đến các tác động xấu của nước biển dâng, biến đổi khí hậu, các hiện tượng thời tiết cực đoan và đại dịch;*

---

<sup>1</sup> Bangladesh, Campuchia, Myanmar, Ấn Độ, Indonesia, Malaysia, Pakistan, Philippines, Sri Lanka, Thái Lan và Việt Nam.

*Ý thức về việc bảo tồn và sử dụng bền vững các nguồn lợi thủy sản sống và các thành phần của các hệ sinh thái biển, ven biển và trên cạn là nền tảng cho việc thụ hưởng tất cả các hình thức quyền hưởng dụng; và là cách để quyền hưởng dụng có thể bảo vệ sự tiếp cận của phụ nữ và nam giới đối với các nguồn tài nguyên và thị trường của họ (SDG 14b);*

*Lưu ý đến việc phụ nữ phải đối mặt với một loạt các thách thức trên khắp khu vực châu Á; một số thách thức này xuất phát từ các bối cảnh khác nhau của quốc gia, nhưng người ta cũng nhận thấy rằng có rất nhiều các thách thức chung. Phụ nữ thường phải đối mặt với gánh nặng lớn gấp 4 lần nam giới - cố gắng cân bằng các trách nhiệm trong gia đình (chăm sóc cho gia đình và con cái của họ); tham gia vào các hoạt động theo chuỗi giá trị thủy sản; tham gia vào các tổ chức cộng đồng và các cuộc vận động; và đối phó với các hành vi phân biệt đối xử;*

*Quan tâm hơn nữa về phạm vi tác động của COVID – 19, các đợt giãn cách xã hội và khủng hoảng kinh tế đối với cộng đồng ngư dân, từ đó cần thúc đẩy phát triển xã hội và cung cấp các chương trình bảo trợ xã hội hiệu quả cho tất cả mọi người thuộc chuỗi giá trị thủy sản;*

*Lời kêu gọi tới các chính phủ Châu Á, phía tư nhân, các tổ chức xã hội dân sự và cộng đồng quốc tế cùng chung tay:*

Tìm cách để giải quyết các mối đe dọa từ các con đập ở thượng nguồn đối với các con sông xuyên biên giới và của các quốc gia, đã làm giảm lưu lượng nước và số lượng thủy sản ở các ngư trường hạ lưu của những người làm nghề cá quy mô nhỏ; trong hoàn cảnh này, cần cung cấp đền bù thỏa đáng cho những người làm nghề cá quy mô nhỏ đối với những thiệt hại đã xảy ra do suy thoái hệ sinh thái;

Thông qua việc phân bổ nguồn nước công bằng và hợp lý để cho phép người làm nghề cá quy mô nhỏ và ngư dân hành nghề đánh bắt duy trì các hoạt động sinh kế diễn ra quanh năm, lưu ý đến các cách sử dụng các nguồn nước ngọt;

Phân bổ và nâng cao nhận thức về quyền sử dụng đất và các nguồn nước, đồng thời tăng cường hơn nữa năng lực của cộng đồng địa phương, bao gồm cả phụ nữ, để được hưởng các quyền này một cách không bị cản trở, đặc biệt là trong bối cảnh đồng quản lý được công nhận, cũng như các quyền quản lý dựa vào cộng đồng theo luật pháp quốc gia tại các ngư trường nội địa và ven biển;

Bảo vệ các quyền sở hữu truyền thống/theo tập quán, để khôi phục nếu chúng bị từ chối, cung cấp bồi thường và chỉ bồi thường cho các cộng đồng bị ảnh hưởng, nếu các quyền này bị hủy bỏ sau tham vấn;

Thúc đẩy sự đảm bảo cao hơn của nhiệm kỳ có tham vấn với cộng đồng ngư dân; trong bối cảnh này, các chính phủ nên đưa ra các điều khoản thích hợp để mở rộng hỗ trợ ngân sách nhằm cải thiện tính đảm bảo của quyền sở hữu liên quan đến đất liền và các vùng nước (biển và nội địa);

Tạo điều kiện cho phụ nữ tham gia vào các quá trình quản trị và đồng quản lý nghề cá, để các mối quan tâm của họ đều được lắng nghe và để họ có thể đóng góp trực tiếp vào việc phát triển các chương trình giải quyết những trở ngại mà họ gặp phải;

Ghi nhận công sức lao động của phụ nữ vì những đóng góp quan trọng của họ cho ngành thủy sản. Công việc của phụ nữ thường không được ghi nhận, bị coi là nhiệm vụ của gia đình mà không được bù đắp kinh tế. Trong khi các công việc gia đình, chăm sóc, trước và sau thu hoạch của phụ nữ là trọng tâm trong hoạt động của ngành thủy sản;

Tạo điều kiện cho các tổ chức của phụ nữ xây dựng mạng lưới, không gian nơi phụ nữ có thể thảo luận về những thách thức chung, hỗ trợ lẫn nhau và phát triển các cách giải quyết các vấn đề mà họ đang phải đối mặt;

Thực hiện các hành động xử lý nước thải công nghiệp, trong nuôi trồng thủy sản và trong sinh hoạt trước khi xả vào các vùng nước nội địa hoặc biển;

Cải thiện khả năng tiếp cận tới các cơ sở y tế và chăm sóc sức khỏe, bao gồm điều trị các bệnh do tiếp xúc với ô nhiễm công nghiệp ở các vùng ven biển;

Xây dựng và thực hiện các biện pháp pháp lý để ngăn chặn hoặc loại bỏ việc sử dụng các ngư cụ và các hoạt động đánh bắt có tính hủy diệt mang tác động tiêu cực đến đa dạng sinh học cũng như việc sử dụng công bằng và bền vững nguồn lợi thủy sản. Phải có các biện pháp để loại bỏ dần/tạm dừng việc nạo vét và đánh bắt đáy khơi vùng nước nội thủy, ở quần đảo, lãnh hải và vùng đặc quyền kinh tế trong một khoảng thời gian hợp lý;

Cải thiện khả năng tiếp cận nguồn lợi thủy sản bền vững cho người làm nghề cá quy mô nhỏ sử dụng ngư cụ và hoạt động đánh bắt có trách nhiệm và không hủy diệt, bao gồm thông qua việc cung cấp nhiên liệu với giá cả phải chăng để giảm bớt khó khăn;

Xem xét các phương thức sinh kế thay thế cho những người làm nghề cá quy mô nhỏ và những người đánh bắt cá trong thời kỳ trái vụ

Không tán thành việc bắt giữ và giam giữ và thúc đẩy đối xử nhân đạo với những người làm nghề cá quy mô nhỏ khi họ vô ý đi vào vùng biển thuộc quyền tài phán của các Quốc gia khác; trong bối cảnh này, tạo cơ chế liên chính phủ để giải quyết các vấn đề liên quan đến việc di chuyển xuyên biên giới của tàu cá;

Cung cấp các chương trình bảo hiểm tai nạn, tàu thuyền và thiết bị, tính mạng, thiên tai và đại dịch cho tất cả ngư dân thông qua trợ cấp chính phủ và cung cấp các khoản trợ cấp khi tạm ngưng đánh bắt vào mùa đóng biển, bất kể tư cách thành viên của họ trong các hợp tác xã/hiệp hội thủy sản và đảm bảo tiếp cận kịp thời lợi ích từ các chương trình này khi tai nạn xảy ra, bệnh tật hoặc tử vong, hoặc khi mất toàn bộ hoặc một phần ngư cụ hoặc cơ hội đánh cá;

Đảm bảo các cơ quan an toàn hàng hải được trang bị tốt để nâng cao khả năng sẵn sàng ứng phó với thiên tai và hoạt động cứu nạn hàng hải trong điều kiện gia tăng sự cố lốc/bão và nước biển dâng;

Xây dựng cơ sở dữ liệu về ngư dân và người làm nghề đánh cá di cư và xóa bỏ mọi hình thức phân biệt đối xử với họ, bao gồm từ chối tư cách thành viên hợp tác xã/tổ chức công đoàn và tiếp cận các chương trình bảo trợ xã hội;

Mở rộng cung cấp cho ngư dân và người làm nghề đánh cá tất cả các quyền lợi bảo trợ xã hội mà người lao động vốn không trong lĩnh vực thủy sản được hưởng. Trong bối cảnh này, nâng cao nhận thức về các chương trình bảo trợ xã hội ở nhiều cấp độ khác nhau có thể mang lại lợi ích cho cộng đồng người làm nghề cá quy mô nhỏ;

Đảm bảo rằng nam giới, phụ nữ và trẻ em của các cộng đồng ngư dân ở cấp quốc gia được hưởng cùng mức độ tiếp cận với các cơ sở giáo dục như các công dân khác trong cùng một quốc gia. Nâng cao năng lực của phụ nữ ở các cấp cộng đồng là rất quan trọng. Điều này bao gồm tăng cường khả năng tiếp cận của họ với các chương trình giáo dục và đào tạo, công nghệ cũng như các cơ hội để học hỏi và được truyền cảm hứng từ các nữ lãnh đạo;

Ghi lại tác động của COVID đối với sinh kế của cộng đồng người làm nghề cá quy mô nhỏ và khả năng phục hồi của họ; cung cấp hỗ trợ để họ có khả năng phục hồi tốt hơn;

Cung cấp hỗ trợ ngân sách đầy đủ, đặc biệt là cho các chính quyền địa phương có nguồn vốn kém để cải thiện điều kiện vệ sinh, quản lý chất thải công nghiệp và sinh hoạt và để thực hiện các biện pháp kiểm soát ô nhiễm hiệu quả;

Cải thiện khả năng tiếp cận điện của cộng đồng ngư dân, tạo điều kiện cung cấp điện cho các làng chài xa xôi thông qua các sáng kiến sáng tạo về cơ chế phân phối điện;

Bảo vệ các vùng làm giống ở cấp địa phương, hỗ trợ các hoạt động trước và sau thu hoạch cũng như cập và hạ thủy các tàu cá quy mô nhỏ khỏi bị di dời bởi ngành du lịch để thành lập các khu nghỉ dưỡng và khách sạn;

Xây dựng năng lực của chính quyền địa phương để đi đầu trong phát triển xã hội cho những người đánh bắt thủy sản và làm nghề cá quy mô nhỏ

Tăng cường năng lực của ngư dân và người làm nghề cá để tham gia thiết kế các chính sách và đề án bảo trợ xã hội, cũng như giám sát chất lượng của các dịch vụ này và báo cáo với các cơ quan chức năng;

Tăng cường đăng ký giới tính của tất cả ngư dân, người làm nghề đánh bắt thủy sản và thành viên gia đình đánh bắt và nuôi trồng thủy sản để mang lại tính xác thực cho người hưởng lợi và khả năng hiển thị rõ ràng hơn cho các bên liên quan tới nghề cá quy mô nhỏ;

Bảo vệ quyền tự chủ của các cơ quan quản lý thủy sản và khuyến khích họ phối hợp với các cơ quan trong các lĩnh vực khác về các vấn đề ngoài nhiệm vụ của họ;

Cải thiện an toàn trên biển bằng cách: (i) giảm sự xâm nhập của các tàu lớn hơn vào các khu vực đánh bắt dành cho người làm nghề cá quy mô nhỏ; (ii) đào tạo về an toàn trên biển cho người làm nghề cá quy mô nhỏ; (iii) ra luật thực thi thiết bị cứu sinh cho tất cả người làm nghề cá quy mô nhỏ, đặc biệt trong điều kiện có nhiều bất ổn và khó lường trên biển do biến đổi khí hậu và các hiện tượng thời tiết cực đoan bằng cách tích hợp nó với quy trình đăng ký tàu cá; .

*Trong Năm Quốc tế Nghề cá và Nuôi trồng Thủy sản (IYFA 2022), chúng tôi nhận thức đầy đủ rằng việc thực hiện hướng dẫn SSF theo phương pháp tiếp cận dựa trên quyền con người có thể*

*giúp chính phủ các cấp giải quyết các mối quan tâm của chúng tôi và tiếp thu các khuyến nghị của chúng tôi tại Nam và Đông Nam Á.*

*Thực hành Hướng dẫn SSF, chúng tôi tin rằng có thể thúc đẩy công lý và đối xử công bằng giữa nam và nữ, bảo vệ quyền hưởng dụng của các cộng đồng người làm nghề cá quy mô nhỏ và thúc đẩy các chế độ có sự tham gia và quản lý hiệu quả, cũng như đạt được sự phát triển xã hội cho trẻ em, thanh niên, nam giới và phụ nữ của các cộng đồng ngư dân và người bản địa ở các khu vực ven biển và ven sông.*